

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

ABIKS TAOTLEJALE

Eesti maaelu arengukava 2014-2020 Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus

Taotluse vastuvõtt e-PRIAs 2.– 21. maini

**Tallinn
Tartu
2018**

1. EESTI MAAELU ARENGUKAVA 2014–2020 PINDALA- JA LOOMATOETUSED 2018. AASTAL	3
2. KOHALIKKU SORTI TAIMEDI KASVATAMISE TOETUSE NÕUDED	3
2.1. Põllumajanduskultuuride kasvatamine	6
2.1.1. Toetusõiguslik põllukultuur	6
2.1.2. Toetusõiguslikkuse nõuded maa kohta	6
2.1.3. Toetuse saamise nõuded	7
2.1.4. Toetuse ühikumäär	7
2.2. Viljapuude ja marjapõõsaste kasvatamine	8
2.2.1. Toetusõiguslikud viljapuud ja marjapõõsad	8
2.2.2. Toetusõiguslikkuse nõuded maa kohta	8
2.2.3. Toetuse saamise nõuded	8
2.2.4. Toetuse ühikumäär	9
3. KOHUSTUS	9
3.1. Kohustuse üleandmine	10
4. TAOTLEMINE	10
4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse	10
4.2. Põllumajandusmaa registrisse kandmine	11
4.3. Põldude joonistamine „Minu põllud“ teenuses	12
4.4. Taotluse esitamine	15
4.5. Lisadokumentide esitamine	16
4.6. Taotluse täitmine vanas e-PRIAS	17
4.7. Kokkuvõtte SORT toetuse taotlemiseks vajalikest dokumentidest	18
5. TAOTLUSEL ESITATUD ANDMETE MUUTMINE VÕI TAOTLUSE MENETLEMISE LÕPETAMINE	19
5.1. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist	19
5.2. Taotlusel esitatud andmete muutmine ja menetlemise lõpetamine (annulleerimine)	19
5.3. Vääramatu jõud ja erandlikud asjaolud	20
6. TAOTLUSE KONTROLLIMINE	21
6.1. Halduskontroll	21
6.2. Kohapealne kontroll	21
7. TOETUSE VÄHENDAMINE	23
7.1. Toetuse vähendamine toetusõiguslikkuse alusel, s.h pindalade erinevuse tõttu	23
7.2. Toetuse vähendamine baas- ja toetatavate nõuete rikkumise eest	24
7.3. Toetuse vähendamine taotluse hilinenult esitamise eest	24
7.4. Toetuse vähendamine juhul, kui taotleja ei ole deklareerinud kogu maakasutust	24
7.5. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu	24
7.6. Toetuse vähendamine juhul, kui taotleja ületab maksimaalset toetuse suurust	25
8. TOETUSE MÄÄRAMINE VÕI TAOTLUSE RAHULDAMATA JÄTMINE	25
9. TOETUSE MAKSMINE	26
10. OTSUSE VAIDLUSTAMINE	26
11. TOETUSE TAGASINÕUDMINE	27
12. TOETUSE ANDMISEST JA KASUTAMISEST TEAVITAMINE	27
13. SORT TOETUSE ALUSEKS OLEVAD ÕIGUSAKTID	27
13.1. Eesti õigusaktid	27
13.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused	28
13.3. Muud dokumendid	28

1. EESTI MAAELU ARENGUKAVA 2014–2020 PINDALA- JA LOOMATOETUSED 2018. AASTAL

13. veebruaril 2015. aastal kiitis Euroopa Komisjon heaks [Eesti maaelu arengukava 2014–2020](#) (edaspidi MAK). 2018. aastal saab taotleda järgmisi MAK pindala – ja loomatoetusi ([maaeluministri 12.02.2018 määrus nr 8 „2018. aastal „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused“](#)):

1. Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede ehk põllumajanduslik keskkonnatoetus:
  - 1.1. Keskkonnasõbraliku majandamise (KSM) toetus
  - 1.2. Piirkondlik mullakaitse (MULD) toetus
  - 1.3. Piirkondlik veekaitse (VESI) toetus
  - 1.4. Keskkonnasõbraliku aianduse toetus: keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetus (KSA) ja keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimikasvatuse ning maasikakasvatuse (KSK) toetus
  - 1.5. Kohalikku sorti taimede kasvatamise (SORT) toetus
  - 1.6. Ohustatud tõugu looma pidamise (OTL) toetus
  - 1.7. Poolloodusliku koosluse hooldamise (PLK) toetus
2. Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise (MAH) toetus
3. Loomade heaolu (LHT) toetus
4. Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav (NAT) toetus
5. Natura 2000 erametsamaa (NAM) toetus

Käesolev “Abiks taotlejale” käsitleb ainult kohalikku sorti taimede kasvatamise toetuse taotlemiseks vajalikku infot.

2. KOHALIKKU SORTI TAIMEDE KASVATAMISE TOETUSE NÕUDED

[Maaeluministri 29. aprilli 2015. a. määrusega nr 52](#) kehtestatakse kohalikku sorti taimede kasvatamise toetuse saamise tingimused ning kord. Toetuse eesmärk on tagada kultuuripärandi ja geneetilise mitmekesisuse seisukohast oluliste kohalike taimesortide säilimine ning soodustada vanade kohalike puuvilja- ja marjasortidega uute istandike rajamist. Ehkki enamjaolt jäävad kohalikud sordid saagikuse tõttu alla uutele kultuursortidele, on need kohanenud kohalike oludega ning kannavad mitmeid häid omadusi. Toetatavate sortide nimekirjas on viis põllukultuuri ning 43 puuvilja- ja 12 marjakultuuri.

Toetusõiguslikkuse nõuded taotlejale

Toetust võib taotleda põllumajandusega tegelev füüsilisest isikust ettevõtja või juriidiline isik.

Nõuetele vastavus

Toetuse saaja peab täitma kohustuseperioodi jooksul oma põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusliku majapidamise maal põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määruses nr 4 [„Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded“](#) (HPK) sätestatud nõudeid ning [kohustuslikke majandamisnõudeid](#) (KM). Nõuetele vastavuse süsteem ja nõuded on pikemalt kirjeldatud trükises [„Nõuetele vastavus ja rohestamine 2018“](#) ning [PRIA kodulehel](#).

Baasnõue

SORT toetuse baasnõudeks on kohustus kanda andmed majapidamise põllumajandusmaal tehtud tegevuste kohta [veeseaduse](#) alusel peetavasse põlluraamatusse.

Toetuse saamise nõuded

Põllu-, puuvilja- või marjakultuuri kohalikku sorti kuuluvad taimed, mille eest taotletakse toetust, peavad olema külvatud, maha pandud või istutatud hiljemalt kohustuseaasta 15. juunil, kasutades kohalikele normidele vastavaid agrotehnilisi võtteid. Kohalikele normidele vastavad agrotehnilised võtted tähendavad näiteks õiget külvinormi vastavalt põllukultuurile, mis loob aluse, et põld ei umbrohtuks. Agrotehniliste võtete all on silmas peetud ka mullaharimist, taimekaitset, väetamist, külvi ettevalmistamist, külvi, saagi koristamist ja säilitamist. Nende võtete arvestamisel tuleb lähtuda kultuuri iseärasustest.

Põllule külvatud seemne, maha pandud viljapuude ja marjapõõsaste sordiehtsus ja päritolu peab olema tõendatud lisadokumentidega (vt täpsemalt ptk 4.5.).

Toetusõiguslik põllumajandusmaa

SORT toetust saab taotleda sõltuvalt kasvatatavast sordist kokku vähemalt 0,30–5,00 ha suuruse toetusõigusliku põllumajandusmaa kohta, mida taotlejal on õigus taotlemise aastal kasutada. Iga põllu või samal massiivil asuvatest põldudest moodustunud ühtse maa-ala pindala peab olema vähemalt 0,30 ha.

PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide register on aluseks hektaripõhiste otsetoetuste ja MAK toetuste menetlemisel. Seega põld, mille kohta SORT toetust taotletakse, peab asuma põllumassiivil, mis on kantud registrisse toetusõigusliku põllumajandusmaana.

Toetusõigusliku põllumassiivi pindala hulka arvatakse:

- 1) kuni 2 meetri laiune hekk, kraav, piire, traditsiooniline maastikuobjekt või muu maastikule iseloomulik vorm. Piirete all peetakse näiteks silmas teatud piirkondadele omaseid kiviaedu. Traditsioonilisteks maastikuobjektideks on näiteks puude või põõsaste read. Karjateed arvestatakse olenemata nende laiusest põllu pindala sisse;
- 2) Määruse "[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded](#)" (edaspidi HPK määrus) § 3 lõigetes 1-10 nimetatud maastikuelemendid. Nendeks maastikuelementideks on põllusaar, metsasiil, puude rida, hekk, kraav, kiviaed; [loodukaitseaduse](#) § 4 lõikes 1 sätestatud kaitstavad looduse üksikobjektid, milleks on üksik puu, kivi (sh rahn või kiviülv) ja allikas; [muinsuskaitseaduse](#) § 3 lõikes 2 sätestatud kinnismälestised, mis on matusepaik, muistne põld, lohukivi, kultusekoht, tee ja sild ning pärandkultuuriobjektina kaardistatud mälestuskivi, pärimustega allikas, puu, kivisild, kivitruup, munakivitee ja karjatanum.

Maastikuelemendid arvestatakse põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindala hulka, kui need on taotleja poolt deklareeritud, taotleja kasutuses ning kantud PRIA põllumassiivide registrisse.

Nt taotlejal oli 2014. aastal deklareeritud nisu põld pindalaga 2,5 ha, millest varasemalt oli välja arvatud 0,5 ha põllusaar, mis ei olnud toetusõiguslik. 2015. aastast on põllusaar arvatud põllumajanduskultuuri pindala hulka ning maksimaalseks toetusõiguslikuks pindalaks on seega 3,0 ha. Põldude loetelus saab taotleja kasvatavata põllumajanduskultuuri pindalaks märkida 3,0 ha, mitte 2,5 ha.

Põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindala hulka arvatakse ka põld, kus ühe hektari kohta ei kasva rohkem kui 50 puud/põõsast (vastavalt [Komisjoni delegeeritud määruse \(EL\) nr 640/2014](#), artikli 9 lõike 3 punktis b sätestatud tingimustele). Viimasel neljal aastal aktiivses kasutuses olnud põllumassiivide piirid on nähtavad PRIA põllumassiivide [veebikaardil](#).

Toetusõigusliku põllumajandusmaana ei käsitleta:

- põllumassiivil paiknevaid üle 0,01 ha suuruseid maa-alasid, kus põllumajandustootmine ei ole võimalik või millel ei paikne [HPK määruse](#) § 3 lõigetes 1–10 kirjeldatud maastikuelemendid. Põllu pindalast tuleb välja arvata ka eelmisest aastast seisvad heina- ja silopallid, ühel kohal hoitavate põllumajandusmasinate alune maa, taimestikuta kivihunnikud, püsitiigid, alaliselt liigniisked alad jms objektid;
- pidevalt liigniiskeid alasid. Liigniiske on ala, millel veerohkuse tõttu mullas ei ole võimalik teha põllumajanduslikke töid agrotehniliselt õigel ajal ja viisil. Liigniisked alad jagatakse pidevalt liigniisked alad ja ajutiselt liigniisked alad. Pidevalt liigniisked on alad, millel liigse vee tõttu ei ole võimalik põllumajanduslikku tegevust (rohumaade puhul niitmist või karjatamist, põllukultuuride puhul kultuuri rajamist, harimist ja koristust) läbi viia. Põllumajandusmaa hulka ei loeta tiike, mudaseid/soiseid alasid ja roostikke. Pidevalt liigniisketes tingimustes toimub ka soostumine ning neid alasid on võimalik tuvastada iseloomuliku taimestiku järgi. Ajutiselt liigniiskeid alasid ei kustutata registrist. Küll aga tuleb taotlejal sellistele aladele toetuse taotlemisel objektiivselt hinnata, kas toetuse taotlemise aastal on võimalik nimetatud põllumajandusmaad ka põllumajanduslikuks tegevuseks kasutada;
- vundamendile rajatud kasvuhooneid. S.t toetusõiguslikud on muldpinnaga kasvuhooned, kus taimi kasvatatakse mullas. Kasvuhooned, kus taimi kasvatatakse nt kivivillal või kasutatakse hüdroponilist süsteemi, ei ole toetusõiguslikud;
- õuealaid. Õuealad ei kuulu toetusõigusliku maa hulka.

Maksimaalne toetuse suurus

SORT toetus on üks seitsmest põllumajandusliku keskkonnatoetuse alameetmest, millele on [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 1305/2013](#) lisas 2 sätestatud maksimaalne toetuse suurus hektari kohta:

- üheaastaste kultuuride hektari kohta 600 € (siia gruppi arvestatakse teraviljad, õli- ja kiukultuurid, muud tehnilised kultuurid, kaunviljad, rühvelkultuurid, köögiviljad ja mustkesa);
- mitmeaastaste kultuuride hektari kohta 900 € (siia gruppi arvestatakse kõik ravim- ja maitsetaimed, maasikad ning viljapuu- ja marjaaiad);
- muu maakasutuse puhul 450 € (siia gruppi arvestatakse kõik põllud maakasutusega PR, TPR, P+heintaimed ja PLK maad).

Kui taotleja ületab toetust taotledes hektari kohta makstavat maksimaalset piirmäära, siis ületava osa eest talle toetust ei maksta. Oluline on teada, et hektari kohta makstava toetuse piirmäära arvutamisel arvestatakse kõik taotletud põllumajanduslikud keskkonnatoetused kokku (KSM, KSA, KSK, MULD, VESI, PLK ja SORT toetus).

Näide 1, kui SORT toetuse taotleja ei taotle lisaks SORT toetusele KSM, KSA, KSK, MULD, VESI või PLK toetust:

Taotleja esitas 2018. a pindalatoetuste- ja maksetaotluse, millel taotles SORT toetust 31-le kohalikku sorti viljapuule. Taotleja on pindalatoetuste taotlusele ja maksetaotlusele märkinud ka ühe 0,33 ha suuruse püsikultuuride põllu, millel kasvatatavaks kultuuriks on märgitud “viljapuu- ja marjaaiad väikestel pindadel”.

Kuna antud juhul makstakse SORT toetust taimede kohta, siis taotles taotleja SORT toetust kokku 31 taime $\times$ 12 eurot = 372,00 eurot.

Vastavalt EN määrusele 1305/2013 oleks taotlejal õigus saada maksimaalselt SORT toetust 0,33 ha $\times$ 900 eurot = 297,00 eurot (kuna tema pindalatoetuste- ja maksetaotlusele on märgitud üks 0,33 ha suurune põld, millel kasvatatakse viljapuid ja marjapõõsaid).

Kuna taotlejale määratav toetussumma ületab EN määrusega ettenähtud maksimaalset hektari kohta makstavat summat, siis makstakse talle 2018. aastal toetust summas 297,00 eurot ja seda ületavas osas, so $372,00 - 297,00 = 75,00$ eurot talle toetust ei maksta.

Näide 2, kui SORT toetuse taotleja taotleb lisaks SORT toetusele ka PLK toetust:

Taotleja esitas 2018. a pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse, millel taotles SORT toetust 31-le kohalikku sorti viljapuule. Taotleja on pindalatoetuste- ja maksetaotlusele märkinud ka ühe 0,33 ha suuruse püsiluultuuride põllu, millel kasvatatavaks kultuuriks on märgitud „viljapuu- ja marjaaiad väikestel pindadel“. Lisaks taotleb ta poolloodusliku koosluse hooldamise toetust (PLK) 0,30 ha kadakatega niidu niitmise eest.

Kuna antud juhul makstakse SORT toetust taimede kohta, siis taotles taotleja SORT toetust kokku 31 taime $\times$ 12 eurot = 372,00 eurot.

PLK toetust taotles 0,30 ha $\times$ 185,00 eurot = 55,50 eurot.

Kokku taotles taotleja toetust $372,00 + 55,50 = 427,50$ eurot.

Vastavalt EN määrusele oleks taotlejal õigus saada maksimaalselt:

- Mitmeaastaste kultuuride eest 0,33 ha $\times$ 900 eurot = 297,00 eurot (Kuna taotleja pindalatoetuste- ja maksetaotlusele on märgitud üks 0,33 ha suurune põld, millel kasvatatakse viljapuu ja marjapõõsaid.)
- Muu maakasutuse eest 0,30 ha $\times$ 450 eurot = 135,00 eurot (Kuna taotleja pindalatoetuste- ja maksetaotlusele on märgitud üks 0,30 ha suurune PLK ala.)

Seega kokku oleks taotlejal õigus maksimaalselt saada $297,00 + 135,00 = 432,00$ eurot.

Kuna taotlejale määratav SORT ja PLK toetussumma kokku ei ületa EN määrusega ettenähtud maksimaalset hektari kohta makstavat summat, siis makstakse talle 2018. aastal toetust summas 427,00 eurot ja SORT toetust ei vähendata.

2.1. Põllumajanduskultuuride kasvatamine

2.1.1. Toetusõiguslik põllukultuur

Toetusõiguslikud põllukultuurid on talirukis „Sangaste“, põlduba „Jõgeva“, põldhernes „Mehis“, kartul „Ando“, valge ristik „Jõgeva 4“.

2.1.2. Toetusõiguslikkuse nõuded maa kohta

Põllumajanduskultuuri kohalikku sorti kuuluvate taimede kasvatamiseks on määratud põllumajandusmaa minimaalne suurus igal kohustuseaastal.

Minimaalne toetusõiguslik pind on:

- Talirukki „Sangaste“ kasvatamisel 5 ha;
- Kartuli „Ando“ kasvatamisel 0,3 ha;
- Põldoa „Jõgeva“ kasvatamisel 0,5 ha;
- Põldherne „Mehis“ kasvatamisel 0,5 ha;
- Valge ristiku „Jõgeva 4“ kasvatamisel 1,0 ha.

Põllumajanduskultuuride kasvatamisel võib kasutada üksnes sertifitseeritud seemet. Kui valge ristiku „Jõgeva 4“ sertifitseeritud seemet ei ole saada, võib kasutada sama põllukultuuri

aretusseemet, kuna seemet ei ole saada nii palju, kui selleks on vajadus ja viimastel aastatel on jäänud sordi „Jõgeva 4“ seemnekasvatuseks kasutatav maa oluliselt väiksemaks.

Kartuli kasvataja peab olema kantud [taimetervise registrisse](#), kui ta kasvatab üle ühe hektari suurusel alal kartulit turustamise eesmärgil (vastav nõue tuleneb [taimekaitseadusest](#)).

Rohumaariba on [maaeluministri 29 aprilli 2015. a määruse nr 49](#) järgi KSM toetuse tähenduses toetusõiguslik nimetatud määruses sätestatud tingimustel. SORT toetusega seoses saab rohumaariba põllu pinna hulka arvestada vaid sellisel juhul, kui KSM toetuse raames on nõuetekohane olemasolev või rajatud rohumaariba toetusõigusliku maa hulgas. Rohumaaribade puhul on tegemist sellise agrotehnilise võttega, mis loob põllumajandusmaastikes looduslikke liikumiskoridore ja pakub elupaika kasulikele putukatele.

Valge ristiku „Jõgeva 4“ kasvatamiseks saab toetust taotleda kuni neljal järjestikusel kalendriaastal põllu rajamisest alates. Kui selle põllukultuuri seemne müügipakendi originaaletikett on eelneval aastal PRIA-le esitatud ja selle eest on toetust määratud, ei ole vaja seda uuesti esitada. Näiteks valge ristiku „Jõgeva 4“ põllukultuur rajati 2015. aastal, SORT toetust taotleti põllule 2016. ja 2017. aastal. Aasta 2018 on põllukultuuri rajamisest neljas aasta ja SORT toetust saab taotleda viimast korda.

Toetust põllukultuuri kasvatamise eest ei või taotleda maa kohta, mille kohta taotletakse arengukava alusel antavat KSA toetust.

2.1.3. Toetuse saamise nõuded

Põllumajanduskultuuri, mille eest taotletakse toetust, tuleb igal kohustuseaastal kasvatada vähemalt õitsemiseni. See on vajalik, et vältida näiteks kultuuri varast sissekündmist ja kultuuri kasvatamist ainult toetuse saamise eesmärgil.

Põllukultuurile toetuse taotlemise puhul on vajalik külvatud seemne müügipakendi originaaletiketi olemasolu.

Talirukki „Sangaste“ puhul on minimaalne seemne külvinorm 140 kg/ha.

Kartuli „Ando“ puhul on minimaalne seemne külvinorm 2,5 t/ha.

Põldoa „Jõgeva“ puhul on minimaalne seemne külvinorm 225 kg/ha.

Põldhernest „Mehis“ ja valget ristikut „Jõgeva 4“ võib kasvatada segus teiste põllumajanduskultuuridega. Põldhernest „Mehis“ peab segus kasvatamisel seemnesegus olema vähemalt 70 protsenti. Kõiki teisi põllukultuure, sh ka põldhernest „Mehis“ ja valget ristikut „Jõgeva 4“ võib kasvatada puhaskultuurina. Põldherne „Mehis“ kasvatamisel on minimaalne seemne külvinorm puhaskülvi puhul 200 kg/ha ja segu puhul 100 kg/ha.

Valge ristiku „Jõgeva 4“ minimaalne külvinorm puhaskülvi või segu puhul on 4 kg/ha. Üldjuhul kasvatatakse valget ristikut segus aasurmikaga, kuid lubatud on ka teised põllumajanduskultuurid.

2.1.4. Toetuse ühikumäär

Toetuse ühikumäär ühe hektari maa kohta aastas on:

- Talirukis „Sangaste“ – 32 eurot;
- Kartul „Ando“ – 60 eurot;
- Põldhernes „Mehis“ – 50 eurot;
- Põlduba „Jõgeva“ – 65 eurot;

- Valge ristik „Jõgeva 4” – 100 eurot;

2.2. Viljapuude ja marjapõõsaste kasvatamine

2.2.1. Toetusõiguslikud viljapuud ja marjapõõsad

Õunasordid	Pirnisordid	Ploomisordid	„Vikana“
„Aia ilu“	„Eesti pirn“	„Amitar“	„Volli ploom“
„Eva kuld“	„Järve“	„Hiiu sinine“	
„Karlapäril“	„Kägibergamott“	„Kihelkonna“	Karusmarjasordid
„Krameri tuviõun“	„Liivi roheline võipirn“	„Kullamaa suur“	„Aamissepa viljakas“
„Maimu“	„Saaremaa punane“	„Lahtise luuga kreek“	„Jaanike“
„Meelis“	„Tallinna pikk“	„Mõisaploom“	„Polli esmik“
„Paide taliõun“	„Tartu pirn“	„Noarootsi kollane“	„Rae 1“
„Põltsamaa taliõun“	„Tervishoiuõun“	„Noarootsi punane“	
„Raeda suviõun“		„Polli Emma“	Punase sõstra sordid
„Roogoja“	Musta sõstra sordid	„Polli viljakas“	„Krameri punane“
„Suure-Jaani suveõun“	„Anneke“	„Pärnu sinine“	„Kurvitsa 4“
„Talipirnõun“	„Albos“	„Suur Tõll“	
„Tallinna pirnõun“	„Mede must“	„Tamme sinine“	Kirsisordid
„Vahur“	„Moka“	„Tartu kaunitar“	„Nõmme liivakirss“
„Vambola“	„Mulgi must“	„Tartu kollane“	
„Veiniõun“	„Musti“	„Tartu punane“	

2.2.2. Toetusõiguslikkuse nõuded maa kohta

Põllumajandusmaa kohta, kus taotleja kasvatab puuvilja- või marjakultuuri kohalikku sorti kuuluvaid taimi, mille eest ta taotleb toetust, koostab taotleja aiaplaani või vajaduse korral uuendab seda. Aiaplaanile märgitakse kohalikku sorti viljapuude ja marjapõõsaste asukohad koos sordinimega ning aia paiknemine ilmakaarte suhtes.

Viljapuude ja marjapõõsaste reavahed tuleb hoida vähemalt kahe kolmandiku ulatuses rohukamaras. Uue puuvilja- või marjaaija rajamisel peavad reavahed olema vähemalt kahe kolmandiku ulatuses rohukamaraga kaetud hiljemalt aia rajamisele järgneva aasta 15. juuniks.

Puuvilja- ja marjaaias ning selle teenindusaladel tuleb hoida rohu kõrgus kogu aeg alla 30 sentimeetri. Reavahede ja teenindusalade rohu hooldamiseks ei seata ajalist kohustust, kuid rohu kõrguse hoidmine kuni 30 cm kõrgusena tagab aia hooldatuse.

Toetust ei või taotleda maa kohta, mille kohta taotletakse KSK toetust.

2.2.3. Toetuse saamise nõuded

Viljapuude ja marjapõõsaste kultuuri rajamisel tuleb kasutada [taimervise registrisse](#) kantud isikult saadud istutusmaterjali.

Viljapuude kasvatamise puhul on vajalik originaaltaimepassi, sõstraliste ja karusmarjaliste taimede puhul tarnija dokumendi olemasolu.

Kui taimepassi originaal ei ole säilinud, esitab taotleja asjakohase erialaliidu eksperdi arvamuse (originaaldokumendi) selle kohta, kas see kohalik sort, mille kohustuseaastal kasvatamise kohta

ta toetust taotleb, on määruse lisas loetletud kohalik sort. Asjakohaseks erialaliiduks on siinkohal Eesti Aiandusliit, kelle puuviljanduskomisjoni eksperdid sordiehtsust tuvastavad. Olemasolevates juba varem rajatud aedades ei ole viljapuude taimepassid sageli säilinud. Puukooli või tootmisaia omanikud saavad ise tellida Eesti Aiandusliidu puuviljanduskomisjonilt sordiehtsuse kohta eksperdi arvamuse.

Turustatav puuvilja- ja marjakultuuri sort peab olema registreeritud [sordiregistris](#), aga SORT määruse lisas olevas nimekirjas on ka selliseid sorte, mis ei ole praegu sordiregistris registreeritud. Selliseid sorte turustada ei tohi. Registreerimiseks tuleb turustajal esitada Põllumajandusameti sordibüroosse taotlus koos sordikirjeldusega.

Puuviljakultuuri kohalikku sorti kuuluvate taimede kasvatamise eest võib toetust taotleda, kui kohustuseaastal kasvatatakse vähemalt 20 viljapuud vähemalt kümnest erinevast SORT määruse lisas nimetatud puuviljakultuuri kohalikust sordist. Marjakultuuri kohalikku sorti kuuluvate taimede eest võib toetust taotleda, kui igal kohustuseaastal kasvatatakse vähemalt kümnet marjapõõsast vähemalt viiest erinevast SORT määruse lisas nimetatud marjakultuuri kohalikust sordist. Kui nende taimede taimepassid või eksperdi sordiehtsuse kinnitus või sõstraliste ja karusmarjaliste taimede puhul tarnija dokument on eelneval aastal esitatud ja nende eest on toetust määratud, ei ole vaja seda uuesti esitada.

2.2.4. Toetuse ühikumäär

Toetuse ühikumäär viljapuudel on 12 eurot aastas puu kohta ja marjapõõsastel 5 eurot põõsa kohta aastas.

3. KOHUSTUS

Kohustus on 5-aastane. Üheks kohustuseaastaks loetakse üks kalendriaasta. SORT toetuse puhul moodustavad viis järjestikust kalendriaastat kokku kohustuseperioodi. Kohustuse võtmise aastal algab esimene kohustuseaasta tagasiulatuvalt 1. jaanuarist. Näiteks 2018. aastal võetud kohustuse puhul algas kohustuseperiood 1. jaanuarist 2018 ja kestab kuni 31. detsembrini 2022. Ühel taotlejal saab sama toetuse kohta olla vaid üks kohustus.

SORT toetuse kohustus on lävendipõhine, mis tähendab, et igal kohustuseaastal peab oma majapidamise toetusõiguslikul põllumajandusmaal kasvatama vähemalt ühte sorti määruse esimeses lisas loetletud põllukultuuri vähemalt minimaalsel pinnal või puuvilja- või marjakultuuri kohalikku sorti kuuluvaid taimi vähemalt minimaalses koguses ja sortide arvu. Kogu kohustuseperioodi jooksul ei pea kasvatama tingimata ühte sorti taimi, vaid neid võib vahetada.

Näiteks 2018. aastal taotleb taotleja toetust kartuli „Ando” kasvatamiseks, 2019. aastal põldoa „Jõgeva” kasvatamiseks, 2020. aastal põldherne „Mehis” kasvatamiseks, 2021. ja 2022. aastal puuvilja- või marjakultuuri kasvatamiseks.

Selleks, et tagada paindlikkus mitmeaastase kohustusega hõlmatud maade liikumisel majapidamiste vahel, on lubatud kohustuste üleandmine.

2017. aastast alates ei või võtta uut kohustust sellise maa kohta ega suurendada kohustust sellise maa arvelt, mis Harju, Rapla ja Pärnu maakonnas algatatud maakonnaplaneeringu kohaselt määratakse Rail Balticu raudtee trassikoridori asukohaks. Planeeritava Rail Balticu trassikoridori jäävaid maid saate vaadata Maa-ameti geoportaalist (<http://geoportaal.maaamet.ee/>) valides

menüüst kaardirakendused „Kitsenduste kaart“ ja lülitades kaardikihtide valikus sisse „Rail Baltic trass“. Rail Balticu trassikoridori kaardikiht on nähtav ka PRIA avalikul veebikaardil <https://kls.pria.ee/kaart/> lülitades abiinfo kaardikihtide valikus sisse “Rail Baltic’u trass”.

Oma kehtivaid kohustusi saate kontrollida vanas [e-PRIAs](#): Teenused → Pindalatoetused → Andmete esitamine → Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine.

3.1. Kohustuse üleandmine

Kohustuse võib üle anda, v.a. esimesel kohustuseaastal. Esimesel kohustuseaastal võib kohustuse üle anda vääramatu jõu või erandlike asjaolude esinemise või põllumajandusliku majapidamise üleandmise korral.

Kohustuse ülevõtmise korral kohustused liidetakse ja kohustuseperioodi kestuseks loetakse lühemat aega kestnud kohustuse kestus. Kui kohustuse võtab üle isik, kellel varem ei olnud kohustust, loetakse kohustuseperioodi kestuseks ülevõetud kohustuse kestus.

Kohustuse üleminekul peab üleantud kohustusega seotud dokumendid (või koopiad neist, näiteks põlluraamatust, aiaplaanist, mullaproovidest jne) andma üle uuele maavaldajale, kes jätkab dokumentide pidamist.

Kohustust saab üle anda vanas [e-PRIAs](#): Teenused→Pindalatoetused→Andmete esitamine→Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine.

Kui kohustus antakse üle koos põllumajandusliku majapidamisega, tuleb esitada kogu majapidamise/ettevõtte üleandmisel soovituslik vorm [„Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetus\(t\)e maksmiseks“](#) vana e-PRIA teenuse „Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)“ kaudu.

4. TAOTLEMINE

Pindalatoetuste taotlusi ja maksetaotlusi võetakse vastu vanas [e-PRIAs](#) 2.-21. maini 2018. a. Hilinenud taotluste vastuvõtmise aeg on 22. maist kuni 15. juunini 2018. Hilinenud taotluste puhul vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta.

NB! Alates 24. aprillist saab kõikidele e-PRIA teenustele ligi ühe „värava“ kaudu PRIA kodulehe kaudu - <http://www.pria.ee/et/ePRIA>. Antud lingi kaudu saate esialgu uude e-PRIAsse, kus pindalatoetuse taotluse täitmiseksvalige menüürealtil vaheleht vana e-PRIA. Nii [kodulehelt](#) kui e-PRIA portaalist leiate ka vajalikud juhendid. e-PRIAsse sisenemiseks on kliendil vaja ID-kaarti ja selle PIN-koode. Lisaks on võimalik siseneda Mobiil-IDga.

Täpsema info e-PRIA kohta leiab meie [kodulehelt](#).

4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse

Kõik toetuse taotlejad peavad olema kantud PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse.

Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, saate vastavad toimingud teha uues e-PRIA iseteeninduskeskkonnas <http://www.pria.ee/et/ePRIA> teenuses "Kliendi andmed".

Kui registrisse kantud andmed on muutunud, tuleb esitada registrikande muutmise avaldus 15 tööpäeva jooksul andmete muutumisest arvates. Kindlasti palume üle kontrollida ka oma e-posti aadress PRIA registris. Andmeid saab kontrollida ja muudatustest teatada <http://www.pria.ee/et/ePRIA> teenuse „Kliendi andmed“ abil. Ajakohastatud andmed võimaldavad PRIAl taotluste osas täiendavate küsimuste tekkimise korral teiega operatiivselt ühendust võtta.

Uues e-PRIAs tehtud andmete muudatused jõustuvad koheselt, kuid uued andmed jõuavad vanasse e-PRIAsse 2 minuti pärast. St kui vahetult lisatakse/muudetakse kliendi andmeid ja suundutakse vana e-PRIA keskkonna teenuseid kasutama, nt pindalatoetuse taotluse teenus, tuleb arvestada, et muudetud andmeid ei kuvata koheselt, vaid pärast esimest süsteemipoolset taotlusandmete kontrolli.

4.2. Põllumajandusmaa registrisse kandmine

Kui soovite kasutusele võtta põllumajandusmaad, mis ei ole kantud registrisse ning taotleda nendele põllumassiividele järgnevatel aastatel pindalatoetuseid, peate hoolitsema selle eest, et sellised põllumassiivid saaksid kantud eelpool nimetatud registrisse ning esitada PRIAle sellekohase avalduse. Avaldus tuleb esitada ka juba registris olevate põllumassiivide piiride muutmiseks juhul, kui olete nt eemaldanud võsatuka, kivihunniku või eelmistest aastatest seisvad silopallid, mis varem olid toetusõiguslikust põllumajandusmaast, mida nüüdseks kasutatakse ja haritakse, välja lõigatud. Uued põllumassiivid võivad nõuda PRIA teostatavat kohapealset kontrolli. Alles pärast avalduste läbivaatamist ja kohapealset kontrolli on PRIAl võimalik maad registrisse kanda ning anda põllumassiivile unikaalne numberkood. Uute maade kasutuselevõtmise korral palub PRIA teilt kinnitust maakasutusõiguse olemasolu kohta. Kinnituses tuleb täpsustada, millise maakasutusõigusega on tegemist. Kui maakasutusõigus tekib kokkuleppe või lepingu alusel, tuleb lisada ka lepingu teise osapoole nimi ja kontaktandmed.

Avalduse esitamiseks on mitu võimalust:

- Elektrooniliselt kasutada vana e-PRIA teenust „Põllumassiivi ja maastikuelemendi piiri ettepanek“;
- Saata e-kiri e-posti aadressile maa@pria.ee;
- Saata avaldus kirjalikult PRIA põldude registri büroole (Tähe 4, Tartu, 51010);
- Viia avaldus lähimasse PRIA teenindusbüroosse.

Teenuse „Põllumassiivi ja maastikuelemendi piiri ettepanek“ põllumassiivide lisamiseks ja põllumassiivide piiride muutmiseks leiate vana e-PRIA portaalist (<https://epria.pria.ee/epria>) teenuste nimekirjast „Pindalatoetuste“ alajaotusest.

Paberavalduse tegemiseks leiate kodulehelt põllumassiivi piiri muutmise avalduse vormi http://www.pria.ee/images/tinybrowser/useruploads/files/Avaldus_pollumassiivide_registrile2.pdf

Juhul, kui soovite HPK määruse § 3 lõigetes 1–7 kirjeldatud maastikuelemendid - põllusaar, metsasiil, puude rida, hekk, kraav, kiviaed – kanda põllumassiivide registrisse ning arvestada need toetusõigusliku põllumassiivi pindala hulka, peate esitada PRIAle maastikuelemendi kohta, mis põllumassiivi kaardil ei kajastu, andmed ja graafilise materjali asjakohase avaldusega. Selleks saate kasutada vana e-PRIA teenust „Põllumassiivi või maastikuelemendi piiri ettepanek“.

Avalduses palume ära näidata põllumassiivi numbrit ja maastikuelemendi tüüpi ning lisaks märkida nende elementide pindala ja asukoht.

Avalduse kaardil peavad põllud olema selgelt piiritletud. Avaldusele märgitav põld peab olema selgelt eristatav teise maakasutaja või maakasutusviisi suhtes. Seda eelkõige juhul, kui tegu on ühel põllumassiivil asuvate, kuid erinevate põllumajandustootjate kasutuses olevate rohumaadega.

4.3. Põldude joonistamine „Minu põllud“ teenuses

Vana [e-PRIA](#) teenuses „Minu põllud“ saab enne pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse täitmist joonistada põllud ja eelmise aasta põldude andmed üle kontrollida ning vajadusel sisse viia vahepeal toimunud muudatused.

Enne taotlusperioodi algust näidatakse teenusesse „Minu põllud“ eelmisel aastal kindlakstehtud andmeid. Selleks asendatakse taotleja joonistatud põldude piirid ning põldude andmed PRIA kontrollitud ja kindlaks tehtud andmetega. Andmete asendamise eesmärgiks on aidata teil esitada taotlusi õigemate ja uuendatud andmetega. Kui PRIA on andmete uuendamise lõpetanud ja klient pärast seda esimest korda teenusesse siseneb, kontrollitakse kõikidel taotlejatel, kas nende andmetes on kindlaks tehtud andmeid. Nendeks võivad olla:

- kohapealse kontrolli tulemused (GPS mõõdistused);
- kaugseire teel kontrollitud andmed (satellidipildilt mõõdistused);
- administratiivse kontrolli tulemused (põldude andmete muudatused, sh ka põldude jagunemised massiivide vahel);
- taotleja enda varasemalt tehtud paberil muudatused;
- eelmise taotluse põldude korrigeeritud jooned (põllupiiri on lõigatud ortofoto alusel uuendatud põllumassiivi piiriga);
- Põllumajandusameti kontrollitud andmed.

Kui teil selliseid andmeid esineb, laaditakse „Minu põllud“ teenusesse värske andmete seis. Kõik eelmise aasta põldude andmed asendatakse taotluse esitamise järgse või kindlakstehtud seisuga. See tähendab, et kui olete enne andmete asendamist vahepeal põldude piire muutnud, peate need uuesti joonistama! Asendamine või uuesti joonistamine ei puuduta selliseid põlde, mis ei olnud kantud eelmise aasta taotlusele.

Peale asendamise protsessi lõppemist antakse teile infoteade toimunud muudatustest. Teates on välja toodud muudetud, juurde lisatud ning kustutatud põldude arv. Muudetakse neid eelmisel aastal taotlusel olnud põlde, mille andmed erinevad PRIA andmetest. Põlde lisatakse juurde, kui näiteks kohapealses kontrollis on eest leitud ühe põllu asemel mitu põldu. Teenusest kustutatakse põllud juhul, kui kontrolli tulemusena on põld kokku mõõdetud teise põlluga või on põllul vastav puudus (nt kasutusõiguse puudumine vms).

Andmete asendamisel võivad tekkida olukorrad, kus teil tuleb põllud uuesti joonistada (põllu alla kuvatakse teade „Põld ei ole joonistatud!“). Sellised juhud esinevad, kui eelmise aasta põllu joonistatud pindala on erinev kontrolli tulemuses märgitud põllu pindalast või taotlusel olev pindala ei võrdu viimati taotletud joonistatud pindalaga.

Asendatud põllud eristuvad teistest helesinise taustaga, lisaks on põldudel juures musta värvi infoteade „Põllu andmed on asendatud kindlaks tehtud andmetega!“.

„Minu põllud“ teenuses tuleb võimalikult täpselt joonistada põldude piirid, märkida põldude numbrid ja muu nõutud info. Soovitame kasutada vanas [e-PRIA](#)s ja põlluraamatus ühtset

numeratsiooni. e-PRIA arvestab põllu pindala joonistatud piiride alusel kaardirakendus. Pärast taotluse esitamist põldude muutmisel „Minu põllud“ teenuses tuleb arvestada, et taotluse muudatusavalduse esitamisel jõuavad põldudel tehtud muudatused ka taotluse muudatusavaldusele.

Taotlusel on kohustuslik näidata kõik teie kasutuses olevad vähemalt 0,01 ha põllud. Toetuse taotlemiseks peavad alla 0,30 ha põllud moodustama ühe põllumassiivi piires ühtse vähemalt 0,30 ha suuruse ala.

Põldude joonistamisel on abiks vana [e-PRIA](#) teenuse „Minu põllud“ kasutusjuhend ja teenuse videojuhend, mille leiate PRIA kodulehelt: <http://www.pria.ee/et/ePRIA/Juhendid>.

Kui põldu pole veel „Minu põllud“ nimekirjas, siis SORT toetuse taotlemise jaoks on teil vaja „Minu põllud“ teenuses läbida põllu lisamiseks järgmised sammud:

Sisestage “Otsi” lahtrisse põllumassiivi number, katastriüksuse tunnus, katastriüksuse nimi, aadress või koordinaadid. Valige õige põllumassiiv ja vajutage nuppu “Edasi”. Järgmises sammus valige põld ja vajutage “Edasi”. Samas sammus saate soovi korral valida põlluala. Seejärel saate hakata 3. sammus põllupiire joonistama. Kui 2. sammus oli põlluala valitud, siis 3. sammus on moodustatud põllupiir, mida saab vajadusel veel muuta. Kui 2. sammus põlluala ei valitud, siis saab põllupiiri 3. sammus ka ise joonistada. Kui põllu piirid on korras, peate 4. sammus lisama põllu andmed. Automaatselt on täidetud põllumassiivi number ja põllu pindala. Süsteem omistab automaatselt põllule massiivi, katastriüksuse või nullala tunnuse. Põllumassiivi number koosneb 11 sümbolist ja katastritunnus 12 sümbolist. Süsteem arvutab joonistatud põllu pindala, millest on maha arvatud takistuste pindala. Pindala muutmiseks tuleb liikuda tagasi 3. sammu ning muuta põllu piire.

Ise tuleb teil 4. sammus lisada:

- 1) põllu number - sisestage lahtrisse selle põllu kohta põlluraamatusse märgitud number. Võimalusel kasutage sama numbrit, mis oli ka teie eelmise aasta pindalatoetuste taotlusel. Põllu number võib olla kuni 16 tähemärki pikk, sisaldada ladina tähestiku tähti (st täpitähti ei saa kasutada) ja kõiki numbreid.
- 2) maakasutuse tüüp – valige rippmenüüst sobiv maakasutuse tüüp:
  - põllumajanduskultuurid ja lühiajaline rohumaa (P) - lühiajaliseks rohumaaks loetakse maa, millel kasvatatakse heintaimi kuni 5 aastat. Põllumajanduskultuurid on teraviljad, õli- ja kiukultuurid, kaunviljad, rühvelkultuurid, köögiviljakultuurid ning ravim- ja maitsetaimed;
  - mustkesa e kultuurideta kesa (M) - kesa, kus vegetatsiooniperioodil toimub maa ettevalmistamine järgnevate kultuuride külviks ning eelkultuure ei kasvatata. Mustkesa tuleb harida soovitatavalt iga 2-3 nädala tagant, et umbrohutaimed ei kasvaks seal kõrgemaks kui 5 cm. Erandjuhul tulenevalt ilmastikust aktsepteeritakse mustkesana maad, millel umbrohtude kõrgus ei ületa 20 cm ja taimed ei ole jõudnud õitsemisfaasi. Mustkesa kasutamisel ökoalana tuleb järgida rohestamise toetuse nõudeid;
  - keskkonnatundlik püsirohumaa (TPR) – püsirohumaa, mis asub Natura 2000 võrgustiku alal ning mille muld on 100% ulatuses turvasmuld. TPR kasutusotstarvet ei tohi muuta ning nimetatud maad ei tohi üles künda. TPR rohukamara uuendamine on lubatud üksnes pealtkülvi teel. Rohukamara uuendamisest tuleb PRIAt eelnevalt teavitada. Taotleja, kes on muutnud TPR kasutusotstarvet või on sellise püsirohumaa üles kündnud, peab PRIA määratud tähtjaks selle ala tagasi püsirohumaaks muutma;

- püsirohumaa (PR) - püsirohumaaks nimetatakse kõiki üle 5 aastaseid heintaimede põlde, mille maakasutuse tüübiks on taotlusel põldude loetelus märgitud püsirohumaa (PR). Täpsem info püsirohumaa kohta on kättesaadav PRIA kodulehel: http://www.pria.ee/et/Registrid/Pusirohumaade_sailitamine;
- tagasirajatud rohumaa (TAR) - tagasirajatud püsirohumaad käsitletakse alates tagasirajamisest püsirohumaana. Tagasirajatud püsirohumaad tuleb hoida samal kohal kuni rohumaa vanuselise püsirohumaaks muutumiseni;
- püsikultuurid (PK) – külvikorravälised kultuurid, välja arvatud püsirohumaa ja püsikarjamaa, mis võtavad maa enda alla vähemalt viieks aastaks või kauemaks ja annavad korduvat saaki, sealhulgas puukoolid ja lühikese raieringiga madalmets;
- karjatamine väljaspool põllumajandusmaad (KV) - mittepõllumajanduslik maa, millele ei saa toetust taotleda, sest see ei vasta põllumajandusmaa definitsioonile, kuid millel karjatatakse MAH loomi. Märgivad vaid MAH taotlejad, kes karjatavad antud aladel loomi;
- kasvatatav põllumajanduskultuur – iga põllu kohta tuleb rippmenüüst valida üks kultuur vastavalt valitud maakasutuse tüübile. Valides põllumajanduskultuuri, mis vajab täpsustamist taotletavate toetuse nõuete hindamiseks, tuleb teil märkida ka täpsustatud kultuur. Seda saab teha nupu „Täpsustatud kultuur“ alt. Nupp on aktiivne vaid siis, kui tegemist on täpsustamist vajava kultuuriga.

Rippmenüüs olevad SORT toetusõiguslikud põllukultuurid on:

Teravili
"Sangaste" rukis allakülvita
"Sangaste" rukis allakülviga, v.a liblikõieliste allakülviga
"Sangaste" rukis liblikõieliste allakülviga
Kaunvili
põldhernes "Mehis" (100% põldhernes "Mehis")
põldhernes "Mehis" tugikultuuriga (vähemalt 70% põldhernes "Mehis")
põlduba "Jõgeva"
Rühvelkultuur
kartul "Ando"
Lühiajaline rohumaa
valge ristik "Jõgeva 4" (100% ristikut)
valge ristik "Jõgeva 4" segus aasnurmikaga (mõlemat 50%)
valge ristik „Jõgeva 4“ segus muude põllumaj. kultuuridega (ristik üle 50%, muid kultuure alla 50%)

- 3) otstarve/kasutusviis – valige rippmenüüst sobiv otstarve/kasutusviis. (H) Haljassöödaks – haljalt koristatavad taimed haljasmassi saamiseks, k.a haljaskultuurid taastuenergia

tootmiseks; (K) Katmikalal – kultuur kasvab katmikalal. Kultuurid, mis kogu kasvuperioodi või enamiku sellest asuvad kasvuhoonetes, mis on kaetud klaasiga, elastse või jäiga plastiga. ( ) Teraks või avamaal – põllumajanduskultuuri kasvatatakse eesmärgiga jätta teraks ja/või kasvatatakse põllumajanduskultuuri avamaal või madala katte all. Taotlusel kuvatakse „( ) Teraks või avamaal“ valik tühjana.

- 4) kasutusõigus – valige rippmenüüst kas (O) omandis, (KR) kirjalik rendileping, (SR) suuline rendileping, (KV) kasutusvaldus või (M) – muu. Kui suurel põllul on mitu maa kasutamise õiguslikku alust, siis piisab, kui märkida õiguslik alus, millega on hõlmatud suurem osa põllust. Põldu ei pea taotlusel kasutusõiguse alusel osadeks jagama.

Lisaks saate vabatahtlikult märkida, kas tegemist on HS/HK/HV/ENK põlluga ning lisada põllu kirjelduse. HS märgitakse, kui põlde kasutatakse heinaseemne kasvatamiseks. HK märgitakse, kui põlde kasutatakse haljaskesana. HV märgitakse haljasväetisena kasvatatavate taimede puhul haljasmassi muldaviimise aastal. ENK märgitakse, kui põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri energia saamise eesmärgil.

Põldude joonistamisel jälgige, et:

- põld oleks märgitud õigele põllumassiivile;
- põld ei ületaks põllumassiivi piire, va juhul, kui olete veendunud, et üle piiri joonistatud osa on toetusõiguslik;
- põldudest oleks joonistamisel välja jäetud mittetoetusõiguslikud 0,01 hektarist suuremad maaalad (kivihunnikud, võsa, liigniisked alad jms), millel põllumajanduslik tootmine ei ole võimalik. Püsivad objektid (hooned, tiigid jne) tuleb põllu pinnast välja joonistada sõltumata pindalast. Taotlemisel on aluseks eelmise või üle-eelmise aasta ortofotod, millel ei pruugi kõiki mittetoetusõiguslikke objekte näha olla, kuid põllu joonistamisel tuleb need välja jätta.
- maastikuelementide alune pind oleks joonistatud põllu pinna sisse, võttes arvesse maastikuelementide toetusõiguslikkust sõltuvalt maakasutuse tüübist.
- kui põllumassiiv on jagatud, tuleb puuduolevad põllud uuesti joonistada. Põld tuleks nimekirja lisada uue põlluna, kasutades nappu „Lisa põld“.

Soovi korral võite taotlusele kantava põllumajandusmaa pindala looduses ise üle mõõta või tellida mõõtmise sellealast teenust osutavalt isikult. Sel juhul jääb vastutus mõõtmise tulemuste eest teie (taotleja) ja mõõtmise teinud isiku vaheliseks küsimuseks.

e-PRIAs tehakse kontroll enne taotluse esitamist ning kui olete joonistanud põldude pindalad ületavad põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindala, antakse teile vastav hoiatus, mis annab võimaluse põllu piiri enne taotluse esitamist parandada.

NB! Ainult põldude joonistamisest toetuse taotlemiseks ei piisa. Joonistatud põllud tuleb taotluste vastuvõtuperioodil lisada taotlusele ning taotlus kindlasti ka esitada.

4.4. Taotluse esitamine

Taotleja saab esitada ühe pindalatoetuste taotluse aastas kõigi oma põllumajanduslike majapidamiste kohta kokku. Pindalatoetuste taotlusi ja maksetaotlusi võetakse vastu vanas [e-PRIAs](#) 2.-21. maini 2018. a. Hilinenud taotluste vastuvõtmise aeg on 22. maist kuni 15. juunini 2018. Hilinenud taotluste puhul vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta.

Pindalatoetuste ja maksetaotluse saate esitada vana e-PRIA kaudu. e-PRIA portaali saate siseneda PRIA kodulehe kaudu (<http://www.pria.ee/et/ePRIA>). Nii kodulehelt kui e-PRIA

portaalist leiate ka vajalikud juhendid. e-PRIAsse sisenemiseks on kliendil vaja ID-kaarti ja selle PIN-koode. Lisaks on võimalik siseneda Mobiil IDga.

e-PRIAs näeb klient enda eelmis(t)el aasta(te)l e-PRIA kaudu esitatud taotlusi „Dokumendid“ menüüst „Esitatud“ alt. Seal näete „Pindalatoetuste taotlus (vormid PT50 ja PT50A)“ alt ka alates 2012. aastast muul viisil kui e-PRIA vahendusel esitatud taotlusi ja lisadokumente. Kõik taotlusega seotud dokumendid on nähtavad alajaotuses „Dokumendiga seotud failid“.

Taotlusi saab esitada ka PRIA maakondlikes teenindusbüroodes olevate kliendarvutite kaudu.

Maakondlikus teenindusbüroos kliendarvuti kasutamiseks ja taotluse esitamiseks soovitame broneerida aja (kodulehel www.pria.ee/reg, infotelefonil 737 7679 või [teenindusbüroo telefonil](http://www.pria.ee/et/pria/teenindusbrood)). Soovitame seda võimalust kasutada, et vältida järjekorras ootamist. Maakondlikud teenindusbürood on avatud esmaspäevast neljapäevani kl 9.00-16.00. NB! Pindalatoetuste taotlusperioodil on teenindusbürood erandkorras avatud ka reedeti 18. mail ja 15. juunil.

Maakondlike teenindusbüroode kontaktandmed leiate PRIA kodulehelt <http://www.pria.ee/et/pria/teenindusbrood>.

PRIA maakondlike teenindusbüroode töötajate ülesandeks on info edastamine, juhendmaterjali jagamine ning e-PRIA teenuste ja kliendarvuti kasutajate abistamine. PRIA teenistujad ei tohi taotlejale taotlustele kantavate andmete osas sisulist nõuannet jagada, küll aga võib nende käest küsida teavet üldise informatsiooni, õigusaktide jms kohta.

Põllu- ja maamajanduse konsulendid pakuvad taotlejatele abi pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse täitmisel ning tuge e-PRIA kasutamisel. Täpsemat infot leiate Eesti põllu- ja maamajanduse nõuandeteenistuse kodulehelt aadressil www.pikk.ee.

Vajadusel saab taotlemise ja e-PRIA kasutamise kohta nõu küsida PRIA otsetoetuste infotelefonil 7377 679.

Kui tegemist on taotlusvooru viimase vastuvõtupäevaga ja taotluse esitamine läbi e-PRIA ei õnnestu, palume koheselt PRIAt teavitada infotelefonil 737 7679 või e-kirja teel info@pria.ee taotluse esitamisel tekkinud e-PRIA tehnilisest tõrkest ning esitada taotlus e-PRIA kaudu esimesel võimalusel. Põhjendatud juhtudel taotluse esitamise kuupäev ennistatakse, PRIA teavitab taotlejat kirja teel.

Kui tegemist on hilinenud vastuvõtu viimase päevaga ja taotluse või muudatusavalduse esitamine läbi e-PRIA õnnestu, palume kohe infotelefonil 737 7679 või e-kirja teel info@pria.ee tekkinud e-PRIA tehnilisest tõrkest PRIAt teavitada. Muudatusavalduse esitamise soovi korral tuleb see esitada e-PRIA kaudu esimesel võimalusel. Esialgse taotluse esitamise soovi korral, kui PRIA fikseerib e-PRIA tehnilise tõrke, antakse teile võimalus esitada pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus e-PRIA kaudu. Põhjendatud juhtudel nii taotluse kui muudatusavalduse esitamise kuupäev ennistatakse.

4.5. Lisadokumentide esitamine

Põllule külvatud seemne, maha pandud viljapuude ja marjapõõsaste sordiehtsus ja päritolu peab olema tõendatud lisadokumentidega.

Põllukultuurile SORT toetuse taotlemisel esitage lisaks põllule külvatud seemne müügipakendi originaaletiketid. Kui taotlete toetust valge ristiku „Jõgeva 4” kasvatamiseks ja olete varasemal

aastal juba PRIA-le esitatud selle põllukultuuri seemne müügipakendi originaaletiketi ja selle etiketi alusel on SORT toetust makstud, ei ole vaja seda uuesti esitada.

Viljapuudele SORT toetuse taotlemisel tuleb esitada lisaks taimepassi originaalid. Marjapõõsastele SORT toetuse taotlemisel tuleb esitada tarnija dokumendid. Kui olete juba eelneval aastal PRIA-le esitanud viljapuude ja marjapõõsaste taimepassid või tarnija dokumendid varasemalt istutatud istikute kohta ja nende alusel on toetust makstud, ei pea neid uuesti esitama. Kui taimepassi originaalid ei ole säilinud, tuleb teil esitada Eesti Aiandusliidu eksperdi arvamus (originaaldokumendi) selle kohta, millise sordiga on tegemist. Puukooli või tootmisaia omanikud saavad ise tellida Eesti Aiandusliidu puuviljanduskomisjonilt sordiehtsuse kohta eksperdi arvamuse.

Lisadokumentide originaalid tuleb esitada hiljemalt 15. juuniks PRIA maakondlikusse teenindusbüroosse, kus need tembeldatakse ja skaneeritakse. Seejärel tagastatakse teile. Lisadokumentide originaalid võib PRIA-le esitada ka posti teel. Marjapõõsastele tarnija dokumendid, mis ei pea olema originaaldokumendid, võib esitada ka vana e-PRIA teenuse „Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)“ kaudu.

Palume mitte jätta taotluse esitamist viimasele päevale!

4.6. Taotluse täitmine vanas e-PRIAs

Toetuste taotlejad peavad pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ja kõik taotluse lisavormid ja taotluse muudatusavaldused esitama vana [e-PRIA](#) kaudu. e-PRIA portaalis on pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse vormi juures personaalselt teile mõeldud lisainfo, samuti toimuvad enne taotluse esitamist eelkontrollid, mis annavad märku võimalikest vigadest teie taotlusel. Soovitame teil kindlasti tutvuda taotluse lõpus oleva koondinfoga.

Taotlusel ja sellele lisatud dokumentidel esitatud andmete õigsuse eest vastutab taotleja. Taotlusvormide täitmiseks on teile abiks [e-PRIA juhendid](#).

SORT toetuse taotlemiseks valige [e-PRIAs](#) taotlusvormide seast „Pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu“ ja täitke see.

Kui soovite SORT toetust taotleda, märkige punktis 2.8 „JAH“ sobiliku variandi juures. Seejärel täitke vajadusel nõuetele vastavuse küsimustik punktis 3.

Nõuetele vastavuse küsimustikus märkige „JAH“, kui:

- 1) teie valduses on maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudega määratletud maastikuelemente, mida tuleb säilitada;
- 2) kasutate põllumajandusmaa niisutamiseks põhjavett rohkem kui viis kuupmeetrit või pinnavett rohkem kui 30 kuupmeetrit ööpäevas;
- 3) teie valduses on üle kolmekuupmeetrisel mahutavusega naftasaaduste hoidmise ehitised;
- 4) kasutate mineraalväetist;
- 5) hoiate sõnnikut sõnnikuhoidlas;
- 6) hoiate sõnnikut aunades;
- 7) kasutate taimekaitsevahendeid;

Kui tegelete loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, siis märkige valikuvariantidest (toorpiim, munad, mesi, muu), milliste loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega tegelete. Kui toodate esmatooteid oma tarbeks, jätke liik märkimata.

Kui tegelete mitteloomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, siis märkige valikuvariantidest (teravili, köögivili, muu), milliste mitteloomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega tegelete. Kui toodate esmatooteid oma tarbeks, jätke liik märkimata.

Põldude loetelu vorm PT50A täitmiseks liikuge nupu „Lisa taotlusele põld“ abil teenusesse „Minu põllud“, kus saate põlde joonistada ja/või olemasolevate põldude andmeid muuta ning seejärel põllud taotlusele lisada märkides vasakul veerus põllu(d) ja vajutades nuppu „Lisa taotlusele“. Koos põllu andmetega lisatakse automaatselt ökoalade loetellu kõik joonistatud põlluga kattuvad potentsiaalsed ökoalad.

Kui põllud on taotlusele lisatud, peate SORT põllukultuuri kasvatamise toetuse taotlemise soovi korral tegema taotlusel põldude loetelus põllule taotlemise märke veergu 14 - märketa põldude kohta toetust ei maksta! Põllukultuurid, mille kohta saab teha SORT põllukultuuri kasvatamise toetuse taotlemise märkeid, on loetletud peatükis 4.3.

Taotluse lõpus tehke märke, kui olete nõus, et otsus tehakse teatavaks elektrooniliselt põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris olevale teie e-posti aadressile. Kui olete pindalatoetuste taotlusel märkinud, et soovite PRIA-ga suhelda elektrooniliselt, siis vaadake ka rämpsposti. Võib juhtuda, et teie e-post on seadistatud sellisest, et PRIA saadetud e-kirjad jõuavad rämpsposti hulka.

Kui kõik vajalikud andmed on olemas, vajutage nuppu „Edasi“, tutvuge taotluse lõpus oleva koondinfo ja esitage taotlus.

SORT puuvilja- ja marjakultuuri toetuse taotlemise korral tuleb püsiluultuuridega põllud (viljapuude ja marjaaiad) pindalatoetuste ja maksetaotlusele põldude loetellu lisada, kuid SORT taotlemise märkeid ei saa põldude loetelu veergu 14 teha, sest nende kultuuride puhul tuleb kirja panna arvuline väärtus. Kui soovite taotleda SORT toetust puuvilja – ja marjakultuuride kohta, siis täitke ja esitage lisaks pindalatoetuste ja maksetaotlusele ka viljapuude ja marjapõõsaste kohalike sortide loetelu (vorm MT64), kuhu märkige viljapuude ja marjapõõsaste arvud, mille kohta toetust taotlete.

4.7. Kokkuvõte SORT toetuse taotlemiseks vajalikest dokumentidest

Kui soovite taotleda SORT toetust põllukultuuri kohta:

- e-PRIA kaudu „Pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu“;
- külvatud seemne müügi pakendi originaaletiketid;

Kui soovite taotleda SORT toetust puuvilja- ja marjakultuuri kohta:

- e-PRIA kaudu „Pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu“;
- puuvilja ja marjapõõsastele toetuse taotlemiseks lisaks veel viljapuude ja marjapõõsaste kohalike sortide loetelu (vorm MT64);
- viljapuude taimepasside originaalid, sõstraliste ja karusmarjaliste taimede tarnija dokumendid või kui taimepassi originaalid ei ole säilinud, Eesti Aiandusliidu eksperdi arvamuse (originaaldokumendi) selle kohta, mis sordiga on tegemist.

Vajadusel esitada:

- 5-aastase kohustuse üleandmisel vana e-PRIA teenuses „Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine“ vorm „[Kohustuse üleandmise-ülevõtmise teade](#)“;
- 5-aastase kohustuse üleandmisel koos kogu majapidamise/ettevõtte üleandmisega soovituslik vorm „[Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetus\(t\)e maksmiseks](#)“ vana e-PRIA teenuse „Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)“ kaudu.

5. TAOTLUSEL ESITATUD ANDMETE MUUTMINE VÕI TAOTLUSE MENETLEMISE LÕPETAMINE

Taotlusel esitatud andmeid võib vana e-PRIA kaudu täiendada või lõpetada (annulleerida), esitades taotluse muutmise- või annulleerimisavalduse e-PRIA kaudu.

Kui kehtiva kohustusperioodi jooksul muutuvad toetuse nõuded, mis pole toetusesaajale vastuvõetavad, siis kohustus lõpeb ja kohustuse kehtivusaja eest tagasimaksmist ei nõuta.

Kui põllumajandustootjal ei ole võimalik kavandatud tegevusi teha või ilmastiku tõttu ei anna need soovivat tulemust, tuleb esitada sellekohane kirjalik teave 15 tööpäeva jooksul arvates kavandatud tegevusi takistava asjaolu esinemisest, muutes vajadusel taotlusel esitatud andmeid. Nii on võimalik hoiduda järgnevatest arusaamatustest või toetussumma vähendamisest ja toetusest ilmajäämisest.

5.1. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist

Kui pärast toetuse taotluse esitamist ja enne kõigi toetuse saamise nõuete täitmist, sh nõuetele vastavuse nõuded, läheb kogu põllumajanduslik majapidamine/ettevõtte ühelt omanikult üle teisele, on võimalik toetuse maksmine uuele omanikule. Selleks peab põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üle võtnud isik ülevõtmisperioodil esitama PRIA-le majapidamise/ettevõtte ülevõtmist tõendavad dokumendid ja taotlema toetuse maksmist. Ülevõtmisperioodiks, mille jooksul tuleb esitada ka nimetatud dokumendid, on 22. mai kuni 1. september.

Ülevõtmise puhul antakse kõik üleandja toetuse taotlemisega kaasnevad õigused ja kohustused ülevõtjale.

Juhul kui ülevõtmist tõendavaid dokumente eelpool nimetatud ajavahemikul ei esitata, siis makstakse toetus üleandjale, kui toetuse saamise nõued on täidetud.

5.2. Taotlusel esitatud andmete muutmine ja menetlemise lõpetamine (annulleerimine)

Taotlusel esitatud andmete muutmiseks peab taotleja esitama muudatused e-PRIA kaudu. Taotluse võib e-PRIA kaudu täielikult või osaliselt tagasi võtta igal ajal kuni:

- kohapealsest kontrollist või PRIA leitud vigadest teadasaamiseni;
- toetuse määramise otsuse tegemiseni.

Annulleerimiseks valige e-PRIA-s Dokumendid – Esitatud - vajutage soovitud dokumendi nimetuse peal ja seejärel nupul „Annulleeri“. Lisage annulleerimise põhjus ja esitage dokument. Taotluse annulleerimisel on taotleja samas seisus kui enne taotluse esitamist ehk ta saab esitada

uue taotluse järgmisel taotluste vastuvõtmise perioodil. Kui taotleja annulleerib esitatud taotluse 5-aastase kohustuseperioodiga toetuse osas, siis kohustus katkeb ning varasematel aastatel saadud toetus tuleb taotlejal tagasi maksta.

5.3. Vääramatute jõud ja erandlikud asjaolud

Vääramatute jõud on asjaolu, mida taotleja ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt ei saanud temalt oodata, et ta kohustuse võtmise ajal selle asjaoluga arvestaks, seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Vääramatute jõuna või erandliku asjaoluna käsitatakse näiteks järgmisi juhtusid:

- taotleja surm;
- taotleja pikaajaline töövõimetus;
- põllumajandusettevõtte olulise osa sundvõõrandamine, kui kohustuse võtmise päeval ei olnud sellist sundvõõrandamist võimalik ette näha;
- raske loodusõnnetus, mis kahjustab tõsiselt põllumajandusettevõtte põllumajandusmaad;
- taotleja ettevõtte ümberkruntimine, kui see pole algatatud omanike huvidest lähtuvalt.

Vääramatute jõu olemasolu hindamisel võetakse arvesse üksikjuhtudel ilmnunud asjaolusid. Vääramatute jõud peab olema tekkinud kummagi poole süüta. Näiteks kui taotlejal on maa kasutamiseks sõlmitud rendileping ja rendileandja seda rikub, ei ole tegemist vääramatute jõuga. Lepingu rikkumisel saab taotleja oma õiguste kaitseks pöörduda maakohutusse [tsiviilkohtumenetluse seadustikus](#) sätestatud alustel ja korras.

Vääramatust jõust ja erandlikest asjaoludest tuleb PRIAt teavitada kirjalikult 15 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, kui seda on võimalik teha. Teavituse tulemusena on PRIAl võimalik kontrollida teavituses toodud asjaolude olemust (nt ei ole vääramatute jõud või erandlik asjaolu tehnika purunemine) ja arvestada sellega toetuse nõuete rikkumise hindamisel. Taotleja peab arvestama, et erandlikest asjaoludest teavitamine võib leevendada tähtajaks nõude täitmata jätmise sanktsiooni, kuid ei vabasta nõude täitmisest ja nõue tuleb täita esimesel võimalusel. Eelnevalt tulenevalt võetakse teavitus menetlusse, mille tulemusena selgub sõltuvalt asjaoludest ka selle mõju toetusele, kuid eraldi vastuskirja võimalike tagajärgede kohta taotlejatele ei saadeta.

Kohustuse jätkamine taotleja surma korral

SORT kohustust saab täielikult jätkata ainult üks isik: pärija, kaaspärija või muu isik.

Kohustuse jätkamise korral tuleb PRIAle esitada järgmised dokumendid:

- kui pärija jätkab kohustust:
  - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
  - koopia pärimisõiguse tunnistusest.
- kui kaaspärija jätkab kohustust:
  - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
  - koopia pärimisõiguse tunnistusest;
  - avaldus teistelt kaaspärijatelt toetustest loobumise kohta selle maa või toetuse osas.
- kui muu isik jätkab kohustust:
  - koopia pärimistunnistusest;
  - nõusolek pärimisõiguslikelt isikutelt põllumajandusega jätkamiseks ja toetuse taotlemiseks nendel maadel;
  - kohustuse üleandmise-ülevõtmise teade koos põldude loeteluga.

6. TAOTLUSE KONTROLLIMINE

Taotluse kontrollimine jaguneb administratiivseks ja kohapealseks kontrolliks. Kontrollitakse, kas taotleja ning tema maa ja loomad vastavad toetusõiguslikkuse ja toetuse saamise ning nõuetele vastavuse süsteemi nõuetele. Lisaks kontrollitakse ka mitmeid nõuetega sätestatud dokumente (nt põlluraamatut jm) ja muid haldusmenetluse käigus vajalikke tõendeid ja andmeid.

6.1. Halduskontroll

Taotlust esitades kontrollib süsteem:

- kas taotleja iga põld (või maa-ala kokku) on vähemalt 0,30 ha ning kas ka pärast kontrollimist on nõuetele vastav pindala vastavalt kasvatatavale põllukultuurile 0,5–5 ha;
- kas põllumassiiv, mille kohta toetust taotletakse, on kantud PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse;
- kas kultuur on toetusõiguslik taotletud toetuse jaoks;
- kas taotleja on FIE või juriidiline isik;
- taotlusel märgitud maakasutustüübi ja põllumajanduskultuuri vastavust.

Kui taotlus on esitatud, kontrollib PRIA:

- kas SORT istikute arv on puuvilja- või marjakultuuris piisav;
- kas taotleja on esitanud põllule külvatud seemne müügipakendi originaaletiketi;
- kas taotleja on esitanud viljapuude taimepasside originaalid, sõstraliste ja karusmarjaliste taimede tarnija dokumendi või kui taimepassi originaal ei ole säilinud, Eesti Aiandusliidu eksperdi arvamuse (originaaldokumendi) selle kohta, mis sordiga on tegemist;
- kas viljapuu- ja marjapõõsakultuuri rajamisel on kasutatud istutusmaterjali, mis on saadud [taimetervise registrisse](#) kantud isikult;
- kas kartuli kasvataja on kantud [taimetervise registrisse](#), kui ta kasvatab üle ühe hektari suurusel alal kartulit turustamise eesmärgil;
- põllumassiivi pindala ületaotlemist, s.t põllumassiivi põhiselt taotlustes kirjas olnud põldude pindalade summat võrreldakse põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindalaga. PRIA kontrollib põllumassiivil asuvate põldude pindalaid ja vajadusel kasutamise õiguslikku alust kohapeal;
- topelittaotlemist, s.t. taotlemist samale maale erinevate taotlejate poolt;
- võrreldakse taotlusel esitatud andmeid sama taotleja eelnevatel aastatel esitatud andmetega. Oluliste erinevuste korral viiakse läbi täiendav kontroll või esitatakse järelepärimine;
- nõuetele vastavuse osas loomade registri teavitusi ning loomade tähtaegset märgistamist;
- nõuetele vastavuse osas maastikuelementide säilitamist;
- kõikide kohustusega seotud toetuste puhul vaadatakse, kas kohustust on jätkatud, kas maad kasutatakse õiguslikul alusel, kas on esitatud vajalikud kohustuse üleandmise-ülevõtmise teatised, kas ülevõtja on esitanud pindalatoetuste taotluse ja ülevõetud kohustusealustele põldudele toetusi taotlenud.

Kui administratiivse kontrolli käigus avastatakse märke võimalikust nõuete rikkumisest, viiakse läbi järelkontroll mistahes teise asjakohase menetluse ja vajadusel kohapealse kontrolli abil või saadetakse järelepärimine taotlejale.

6.2. Kohapealne kontroll

Pindalatoetuste kohapealsed kontrollid algavad pärast taotluste vastuvõttu ning kestavad vajadusel aasta lõpuni. Nõuetele vastavuse nõuete täitmise osas teostatakse kontrollle aastaringsest. Kohapealseid kontrollid tehakse kontrollvalimite alusel. Kohapeal kontrollitakse, kas kultuur,

maakasutus ja pindala vastavad taotletule ning kas toetuse saamise nõuded on täidetud. PRIA võib kasutada kohapealsete kontrollide läbiviimiseks ka ATVs. ATV kasutamisest antakse taotlejale eelnevalt teada.

Kohapeal kontrollitavad dokumendid on olenevalt taotletud toetustest järgmised: põlluraamat(ud), maa kasutusõigust tõendav dokumentpuuviljaaia aiaplaan, külvatud seemne müügipakendite originaaletiketid, taimepassi originaalid, või juhul kui taimepassi originaal ei ole säilinud, Eesti Aiandusliidu puuviljakomisjoni koostatud sordiehtsust tõendav originaaldokument, tarnija dokument.

Maa kasutusõigust kontrollitakse kohapealse kontrolli käigus, kuid kasutusõiguse puudumine võib selguda ka halduskontrollis.

Toetuse nõuete rikkumist hinnatakse vastavalt selle raskusele, ulatusele ja püsivusele. Hindamine toimub hindamismaatriksite alusel, mis on leitavad [PRIA kodulehelt](#). Kohapealset kontrolli läbiviiv teenistuja võib rikkumise hindamisel kasutada kaalutusõigust ja anda hindamismaatriksist erinevaid punkte.

Põllu pindala mõõdetakse mööda toetusõigusliku põllumajandusmaa ja põllumajanduskultuuri piiri, kontrollides põllumajandustootja taotletud pinna vastavust tegelikule olukorrale. Kahtluste ja vaidluste korral on otsuse aluseks kohapealse kontrolli tulemused. Kui taotleja või tema esindaja viibib kohapealse kontrolli juures, peab ta vajadusel järelevalveametnikule ette näitama põllu piiri.

Visuaalselt kontrollitakse, kas HPK raames säilitamisele kuuluvad maastikuelemendid, mis on arvestatud põllumajandusmaa pindala hulka, vastavad kehtestatud parameetritele (sõltuvalt maastikuelemendi tüübist kontrollitakse selle suurust, laiust, kõrgust või pikkust jms) ja asukohale ning kas põllu maakasutus vastab maastikuelemendiga seotud maakasutusele (nt kas põllusaar asub põllumaal – maakasutus P või M). Erinevuste leidmisel maastikuelemendid mõõdistatakse ning mittevastavad maastikuelemendid arvestatakse põllu pindalast välja.

[Euroopa komisjoni rakendusmääruse \(EL\) nr 809/2014](#) artikli 38 ja 40 kohaselt võib kontrollimisel kasutada kaugseiret. Kaugseire teel tehtava kontrolli puhul mõõdetakse arvutis, kõrgresolutsiooniga (0,5-0,6m piksliga) piltidelt põllumajandustootjate taotletud põldude pindalasid. Pildid, millelt tehakse mõõtmisi, on tehtud kontrolli aasta toetusperioodi kestel ja on mõeldud ainult sihtotstarbeliseks kasutamiseks. Neid ei tehta kogu Eesti territooriumi kohta. Kui kaugseire teel ei ole kontrollitava taotluse põldude pindalasid võimalik piisavas ulatuses mõõta või on kaugseire teel tehtud mõõtmisega tuvastatud pinnaerinevus, suunatakse põld edasi kohapealsesse kontrolli. Kohapeal viiakse läbi täiendavad mõõtmised GPSiga.

Kuna puudega kaetud alal ei ole tootmine võimalik samamoodi nagu puudeta alal, siis arvatakse põllu toetusõiguslikust pindalast välja alad, kus puude, põõsaste ja/või kadakate arv hektari kohta ületab 50. Arvestus toimub vaid puudealuse pinna, mitte kogu põllu pinna suhtes. Nt on 5 ha põllu ühes osas umbes 0,6 ha ulatuses puudega kaetud ala, millel kasvab 36 puud. Arvestatuna 1 ha peale on sellel alal 60 puud, mistõttu puudega kaetud osa mõõdetakse põllu pinnast välja. Kui sellel pinnal oleks 15 puud, siis arvestatuna 1 ha kohta on seal 25 puud ja seda ala välja ei mõõdetata.

Kohapealses kontrollis ei loeta toetusõiguslikeks alaliselt liigniiskeid alasid, millel liigse vee tõttu ei ole võimalik põllumajanduslikku tegevust (rohumaade puhul niitmist või karjatamist, põllukultuuride puhul kultuuri rajamist, harimist ja koristust) läbi viia. Sellised alad on näiteks kobraste üleujutusosalad, tiigid ning alad, mida ei saa lugeda heas korras olevaks põllumajandusmaaks, nt soodid, mudamülkad ja roostikud. Sellised alad kuuluvad registrist kustutamisele.

PRIA kontrollib kohapeal SORT kohustuse puhul toetusõiguslikkuse nõudeid, toetuse nõudeid, HPK nõudeid.

Veterinaar- ja Toiduamet (VTA), Põllumajandusamet (PMA) ja Keskkonnainspeksioon (KKI) kontrollivad kohapeal kohustuslikke majandamisnõudeid. KKI kontrollib lisaks ka [HPK määruses](#) toodud veekaitse nõudeid.

Kohapealses kontrollis täidetakse kontrollaruanne koos lisadega, kuhu ka taotlejal on võimalik lisada omapoolsed märkused. Kontrollaruande allkirjastavad inspektor ja taotleja või tema volitatud esindaja. Kontrollaruande allkirjastamisega tõendab taotleja või tema esindaja kohapealse kontrolli toimumist ja et on tutvunud kohapealse kontrolli raames tuvastatud leidudega. Kui kohapealses kontrollis on tuvastatud eiramisi või on mõõdetud põldusid, siis saadetakse taotlejale postiga kontrollaruande koopia. Taotleja soovil võib kontrollaruande koopia saata ka taotleja aruandele märgitud e-posti aadressil. Kui taotlejal on pretensioone kohapealse kontrolli läbiviimise või kohapealse kontrolli tulemuste kohta, siis saab ta need esitada 15 kalendripäeva jooksul arvates kontrolli toimumisest või kontrollaruande koopia kättesaamisest.

7. TOETUSE VÄHENDAMINE

Toetuste vähenduse arvestamine toimub vastavalt [komisjoni määrusele nr 640/2014](#).

7.1. Toetuse vähendamine toetusõiguslikkuse alusel, s.h pindalade erinevuse tõttu

Nõude rikkumine	Vähendamine
Taotlusel esitatud pindala on väiksem kui tegelik kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindala.	Toetus määratakse taotluses esitatud andmete alusel.
Taotlusel esitatud pindala on kuni 3% või kuni 2 ha suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindalast.	Toetus määratakse mõõdetud või kindlakstehtud pindala järgi.
Taotluses esitatud pindala on üle 3% või üle 2 ha, kuid kuni 20% suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindalast.	Toetust vähendatakse taotletud pinna ja mõõdetud või kindlakstehtud pinna kahekordse vahe võrra.
Taotluses esitatud pindala on üle 20% ja kuni 50% suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindalast.	Kultuurigrupi* osas jäetakse taotlus rahuldamata.
Taotluses esitatud pindala on üle 50% suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või põllumassiivide registris kindlakstehtud pindalast.	Kultuurigrupi* osas jäetakse taotlus rahuldamata. Lisaks arvatakse taotleja veel üks kord toetusesaajate hulgast välja tuvastatud pinnaerinevusele vastava summa ulatuses. See summa tasaarvestatakse mistahes toetuskavade alusel makstavate toetustega järgneva kolme kalendriaasta jooksul.

*kultuuri-grupp – ühe toetuse raames sama toetusmääraga toetatavad kultuurid.

Näide: Kui taotleja taotles toetust 100 ha kohta, kuid kohapealses kontrollis selgus põlde üle mõõtes, et tegelik pindala on 90 ha, siis leitakse pindalade protsendivahemik järgmiselt:
 $10/90 \times 100 = 11\%$. Kuna taotlusel esitatud pindala on kontrollimisel selgunud pindalast suurem üle 3%, aga alla 20%, siis vähendatakse toetussummat kindlakstehtud pindalast kahekordse pindal erinevuse ehk 20 hektari võrra. Toetust ei määrata ka tuvastatud pindala erinevuse 10 ha eest. Seega kui muid toetuse vähendamisi ei ole, määratakse tootjale toetus $100 - 30 = 70$ ha eest.

7.2. Toetuse vähendamine baas- ja toetatavate nõuete rikkumise eest

SORT toetuse nõuete rikkumise hindamismatriksid asuvad [PRIA kodulehel](#).

7.3. Toetuse vähendamine taotluse hilinenult esitamise eest

Kui taotlus esitatakse hilinenult ajavahemikul 22. maist 15. juunini 2018. a, vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta.

7.4. Toetuse vähendamine juhul, kui taotleja ei ole deklareerinud kogu maakasutust

Kui toetusesaaja ei deklareeri jooksvaks aastaks kogu tema kasutuses olevat põllumajandusmaad ning kui erinevus ühelt poolt ühtses taotluses ja/või maksetaotluses deklareeritud kogupindala ja teiselt poolt deklareeritud pindala pluss deklareerimata põldude kogupindala vahel on rohkem kui 3% deklareeritud pindalast, vähendatakse sellele toetusesaajale kõnealuseks aastaks makstavate pindalapõhiste otsetoetuste ja/või pindalatoetusmeetmete alusel makstavate toetuste kogusummat kuni 3%, olenevalt väljajätmise raskusastmest.

7.5. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu

Nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumisest tulenevad vähendamised on lahti seletatud [nõuetele vastavuse trükises](#).

Nõuetele vastavuse süsteemi mistahes nõude rikkumise korral vähendatakse kõiki taotletud toetusi, millele nõuetele vastavuse süsteem kehtib. Nõuded kehtivad kalendriaasta järgi - kui mõne nõude rikkumine tuvastatakse 2018. a, siis vähendatakse ka 2018. a taotletud pindala- ja/või loomatoetusi.

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete ja kohustuslike majandamisnõuete järgimise puhul hinnatakse leitud rikkumiste korral, kas tegemist on hooletusest või tahtlikkusest tingitud rikkumisega, rikkumise raskust, püsivust ning ulatust ning kas on kergendavaid asjaolusid.

Hindamine toimub hindamismatriksite alusel, mis avaldatakse PRIA kodulehel. Rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust hinnatakse kuni 4 punkti skaalal. Koondhinde saamiseks liidetakse punktid ja vastavalt punktisummale leitakse toetussumma vähendamise protsent.

Kui rikkumine tuleneb põllumajandustootja hooletusest, on üldreeglina vähendamise ulatuseks 3% kogusummast. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrollaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada, kas seda protsenti vähendada 1%-ni või suurendada 5%-ni. Lõpliku vähendusprotsendi kujunemisel arvestatakse, kas rikkumised on tuvastatud samas või erinevates

valdkondades. Juhul, kui rikkumised on tuvastatud samas valdkonnas (näiteks on tuvastatud erinevad nõude rikkumised heade põllumajandus- ja keskkonnanõuete kontrollis), läheb arvesse suurim valdkonna rikkumine. Erinevate valdkondade nõuete rikkumised liidetakse, kui maksimaalne vähendamine esimesel rikkumise aastal on siiski 5% toetussummast.

Kui nõuetele mittevastavus on olnud taotleja poolt tahtlik, on vähendamise ulatuseks üldreeglina 20%. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrolliaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada vähendada seda protsenti, kuid mitte alla 15%, või vajaduse korral suurendada seda 100%-ni toetuse kogusummast.

Kui taotleja on kolme järjestikuse kalendriaasta jooksul vähemalt kahel kalendriaastal rikkunud sama nõuet või standardit, siis korrutatakse esimese korduvuse puhul kindlaksmääratud vähendusprotsent kolmega. Edasiste korduvate rikkumiste puhul korrutatakse eelmise korduva rikkumise vähendusprotsenti kolmega. Kui korduvuse arvutamisel on jõutud 15%-ni, teavitab PRIA taotlejat, et sama nõude rikkumise veelkordsel kindlakstegemisel käsitletakse seda tahtliku nõude rikkumisena ning toetust vähendatakse tahtliku rikkumise vähendamise määraga.

7.6. Toetuse vähendamine juhul, kui taotleja ületab maksimaalset toetuse suurust

SORT toetus on üks seitsmest põllumajandusliku keskkonnatoetuse alameetmest, millele on sätestatud maksimaalne toetuse suurus ja taotlejale võib rakenduda maksimaalse piirmäära vähendus (vt täpsemalt peatükk 2 lõpust).

8. TOETUSE MÄÄRAMINE VÕI TAOTLUSE RAHULDAMATA JÄTMINE

PRIA peadirektor otsustab SORT toetuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise hiljemalt 10. veebruariks 2019. a.

Määratud toetuse kohta leiate teabe e-PRIA portaalist. Määratud toetussummad avalikustatakse ka PRIA kodulehel <http://www.pria.ee> 10 tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest. Toetuse vähendamise või taotluse rahuldamata jätmise otsusest teavitab PRIA Teid kirjalikult, saates käskkirja väljavõtte üldjuhul 10 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist. Kui olete pindalatoetuste taotlusel märkinud, et soovite saada otsuse elektrooniliselt, siis paberil saatmist ei toimu. Otsusega saate tutvuda vana e-PRIA portaalis valdkonna „Dokumendid“ alt vahelehel „Saabunud“. Teavitust ei saadeta taotlejale, kelle toetust ei vähendata.

Taotlus jäetakse rahuldamata, kui:

- taotlusaluste või nõuetele vastavate põldude kogupindala on väiksem kui konkreetse toetuse minimaalne toetusõiguslik pind ([ELÜPS](#) §79);
- taotleja ei võimalda läbi viia kohapealset kontrolli;
- taotleja on taotlusele märkinud tegelikust nõuetekohasest tuvastatud pindalast üle 20% suurema pindala, sel juhul jääb taotleja kultuurigrupi osas toetusest ilma. Kui erinevus on üle 50%, arvatakse taotleja lisaks veel üks kord järgneva kolme aasta jooksul toetusesaajate hulgast välja tuvastatud pinnaerinevusele vastava summa ulatuses;
- taotleja ei vasta vähemalt ühel kohustuseaastal konkreetse toetuse toetusõiguslikkuse nõuetele. Juhul kui toetusõiguslikkuse nõude rikkumine tuvastatakse kohustuseperioodi esimesest aastast hilisemal aastal, nõutakse eelnevatel aastatel makstud toetus tagasi;
- taotleja rikub konkreetse toetuse baas- või toetatavaid nõudeid ulatuses, mis üksi või koosmõjus vähendavad toetuse summa nullini;

- [HPK](#) nõuete rikkumise äärmusliku ulatuse, raskusastme või kestvuse korral või kui esineb korduvaid ränki nõuete rikkumisi, jäetakse taotlus lisaks taotlusaastale ka järgmisel aastal rahuldamata toetuse osas, millele nõuetele vastavuse nõuded kehtivad.

SORT toetuse puhul jäetakse taotlus rahuldamata põllu (põlluosa) osas, mis:

- ei ole kandud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse või on väiksem kui 0,30 ha;
- SORT põld ei ole külvatud toetusõigusliku kultuuri sertifitseeritud seemnega, põllu osas ei ole esitatud tõenduseks seemnepakendi etikette, istutusmaterjalina ei ole kasutatud SORT toetusõiguslikku sorti ja ei ole esitatud selle tõendamiseks vajalikke tõendavaid dokumente.

9. TOETUSE MAKSMINE

SORT toetus makstakse välja hiljemalt 30. juuniks 2019. a.

NB! Arveldusarve numbri või konto omaniku nime muutumisest palume taotlejal kohe PRIAt teavitada. Vastasel juhul ei ole võimalik toetussummat üle kanda. Andmeid on võimalik muuta uue e-PRIA iseteeninduskeskkonna <http://www.pria.ee/et/ePRIA> teenuses "Kliendi andmed".

Vana e-PRIA teenuses "Maksed ja võlgnevused" on igal taotlejal võimalik vaadata oma kõige täpsemat ja uuemat finantssuhete seisut PRIAga. Näha saab kliendile tehtud/tehtavaid makseid ja kõiki võlgnevusi. Maksete leheküljel on vaikumisi toodud kliendi maksed viimase aasta jooksul. Samuti on toodud ka need maksed, mis tehakse tulevikus (makse kuupäev on kas täidetud tuleviku kuupäevaga või on täitmata). Sel kuupäeval, kui PRIA finantsosakond on omalt poolt tellinud riigikassast raha kliendile väljamakseks (reeglina 2-7 päeva jooksul), saab väljamakse kuupäev kliendile e-PRIAs nähtavaks. Kui kuupäev on e-PRIAs nähtav, siis sel päeval ka toetusraha kliendi arvele laekub.

Põllumajandustoetuste maksustamisest saab infot Eesti Maksu- ja Tolliametilt.

10. OTSUSE VAIDLUSTAMINE

Kui te ei ole PRIA otsusega nõus, on teil võimalus esitada [haldusmenetluse seaduse](#) nõuetele vastav vaie PRIA peadirektorile, põhjendades omapoolset seisukohta. Vaie tuleb edastada 30 kalendripäeva jooksul pärast haldusakti kättesaamist aadressil Tähe 4, Tartu 51010. Vaide põhjal vaadatakse taotlus uuesti üle ja tehtud otsusest teavitatakse teid kirjalikult.

Tulenevalt [haldusmenetluse seaduse](#) § 76 lõikes 2 sätestatu kohaselt märgitakse vaides:

- 1) haldusorgani nimetus, kellele vaie on esitatud;
- 2) vaide esitaja nimi või nimetus, postiaadress ja sidevahendite numbrid;
- 3) vaidlustatava haldusakti või toimingu sisu;
- 4) põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi;
- 5) vaide esitaja selgelt väljendatud nõue;
- 6) vaide esitaja kinnitus selle kohta, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust;
- 7) vaidele lisatud dokumentide loetelu.

Vaidele kirjutab alla selle esitaja või tema esindaja. Vaide esitaja esindaja lisab volikirja või muu volitust tõendava dokumendi, kui seda ei ole varem esitatud.

11. TOETUSE TAGASINÕUDMINE

Kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et taotleja on esitanud valeandmeid, eelmiste aastate toetus on välja makstud alusetult või kui taotleja loobub 5-aastasest kohustusest enne kohustuseperioodi lõppu, peab ta saadud toetuse summa tagasi maksma. Kui toetuse saajalt nõutakse eelnevatel aastatel makstud toetus tagasi, siis võetud 5-aastane kohustus lõpeb.

Kohustus(t)e lõpetamisest seoses põllumajandusliku tegevuse lõpetamisega tuleb PRIAt teavitada vabas vormis avaldusega taotluste vastuvõtmise perioodil 2.–21. maini 2018. [ELÜPS](#) § 111 lg 5 alusel jäetakse toetus taotlejalt tagasi nõudmata, kui tagasinõutav summa ei ületa 100 eurot.

Tulenevalt kehtivatest põllumassiivi identifitseerimissüsteemi ajakohastamise nõuetest (kord 2 aasta jooksul tehakse uued ortofotod) ja kohapealse kontrolli valimi suurusest (5% taotlejatest), on kehtestatud alusetult väljamakstud toetussummade tagasinõudmiseks kuni 10-aastane tähtaeg. Tagasimakse kohustust ei kohaldata, kui ajavahemik toetuse maksmise kuupäevast kuni kuupäevani, mil pädev asutus toetuse saajat esimest korda makse alusetusest teavitab, on pikem kui kümme aastat.

12. TOETUSE ANDMISEST JA KASUTAMISEST TEAVITAMINE

Toetuse saaja on kohustatud teavitama avalikkust toetuse andmisest ja kasutamisest, et asjakohane toetatav objekt või tegevus on viidud ellu või viiakse ellu Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist. Juhul kui toetuse saajal on olemas toetatava objekti või tegevusega seotud veebileht, tuleb sellel avaldada MAK logo ja Euroopa Liidu embleem ning esitada objekti või tegevuse lühikirjeldus. Toetuse teavitamisega seonduv on reguleeritud [maaeluministri 22.12.2015 määrusega nr 26](#). Täiendav info on PRIA kodulehel http://www.pria.ee/et/oluline-info/vaade/tahistamine/mak_uus/

13. SORT TOETUSE ALUSEKS OLEVAD ÕIGUSAKTID

Kõigi õigusaktide puhul palume arvestada, et lisaks õigusakti nimetuses olevale esialgsele kuupäevale võib neis olla hilisemaid muudatusi. Õigusakte elektroonilisest Riigi Teatajast lugedes palume valida hetkel kehtiv versioon.

13.1. Eesti õigusaktid

- [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus \(ELÜPS\)](#)
- [Maaeluministri 12. veebruari 2018. a määrus nr 8 „2018. aastal „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused“](#)
- [Maaeluministri 29. aprilli 2015. a määrus nr 52 „Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus”](#)
- [Maaeluministri 17. aprilli 2015. a määrus nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus“](#)
- [Põllumajandusministri 10. märtsi 2015. a määrus nr 22 „Põllumassiivi kaardi koostamise, põllumassiivi piiripunktide määramise, põllumassiivile unikaalse numberkoodi andmise, põllumassiivi toetusõigusliku pindala ning põllumassiivil asetsevate maastikuelementide määramise ja korra ning põllumassiivi kasutamise kohta esitatavad andmed ja nende esitamise kord“](#)
- [Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määrus nr 4 “Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded”](#)

- Maaeluministri 22.detsembri 2015. a määrus nr 26 „[Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020](#)“
- [Haldusmenetluse seadus](#)
- [Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadus](#)
- [Looduskaitse seadus](#)
- [Muinsuskaitse seadus](#)
- [Veeseadus](#)

13.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused

- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 1305/2013](#), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548);
- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 1306/2013](#) ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/200, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607);
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 809/2014](#), 17. juuli 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega;
- [Komisjoni delegeeritud määrus \(EL\) nr 640/2014](#), 11. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas;
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 808/2014](#), milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68);

13.3. Muud dokumendid

- European Commission guidance document ([DSCG-2014-32 FINAL- Rev3 FINAL](#)) ON-THE-SPOT CHECKS ACCORDING TO ART. 24, 25, 26, 27, 30, 31, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 OF REGULATION (EU) NO 809/2014 AS AMENDED BY REGULATION (EU) 2015/2333 CLAIM YEAR 2017, GUIDANCE FOR ON-THE-SPOT CHECKS (OTSC) AND AREA MEASUREMENT1;
- European Commission guidance document ([DSCG-2014-33 FINAL - Rev 4 FINAL](#)) ON THE LAND PARCEL IDENTIFICATION SYSTEM (LPIS) UNDER ARTICLES 5, 9 AND 10 OF COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) NO 640/2014 AND ON THE ESTABLISHMENT OF THE EFA-LAYER REFERRED TO IN ARTICLE 70(2) OF REGULATION (EU) NO 1306/2013 CLAIM YEAR 2017 ONWARDS;

Eesti õigusaktidega saab tutvuda Riigi Teataja kodulehel www.riigiteataja.ee. Euroopa Liidu õigusaktidega kodulehel <http://eur-lex.europa.eu>. Eesti maaelu arengukavaga 2014–2020 saab tutvuda Maaeluministeeriumi kodulehel www.agri.ee. Muude toetuse menetlemisel aluseks olevate dokumentidega PRIA kodulehel www.pria.ee.

Käesolev juhend on koostatud abistavaks materjaliks toetuste taotlemisel. Juriidiliseks aluseks toetuste taotlemisel ja kasutamisel on õigusaktid.